Б3 9 93

Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

28 АВГУСТ, ШАНБА. № 169 (664). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

БУЮК ХАЛҚ БУЮК ФАРЗАНДЛАРНИ ВОЯГА ЕТКАЗАДИ

Юртбошимиз номига ҳар куни келиб турган минглаб миннатдорчилик хатлари бу фикрни исботлайди

Ўзбекистоннинг ҳамма фасли ҳам гўзал. Аммо, куз фасли алоҳида ажралиб туради. Табиат олтин либосини кийган, пишиқчилик авжига чиққан бу фаслнинг дастлабки кунида халқимиз ўз республикаси мустақиллигини байрам қилади.

Хўш, мустақиллигимизнинг икки йиллик байрамига қандай совғалар билан келдик? Халқ хўжалигидаги, ишлаб чиқаришдаги ютуқларга, халқ турмушининг фаровонлаша боришига қандай эришяпмиз?

Бу саволларга лўнда қилиб: «Байрамга энг катта совғамиз — юртимиздаги тинчлик-осойишталик, турмушнинг фаровонлиги, бунга эса, Президент Ислом Каримов олиб бораётган одилона сиёсат туфайли эришдик», деб жавоб бериш мумкин.

Юртбошимиз номига ҳар куни келиб турган минглаб миннатдорчилик хатлари бу фикрни исботлайди. Муқаддас байрамимиз арафасида эса, бундай хатлар оқими кўпайгандан-кўпайиб боряпти.

Мана, ўша хатларнинг денгиздан бир томчи тарқасидаги намуналари билан танишинг:

«Оиламиз номидан сизни ва бутун Ўзбекистон халқини чин юракдан табриклайман, — деб ёзади Сирдарё вилояти, Мирзаобод туманида истиқомат қилувчи ўқитувчи Олтинбек Раҳмонов. — Бизнинг бахтимизга ҳамиша соғ саломат бўлинг!».

Самарқанд вилояти, Нарпай туманида истиқомат қилувчи фермерлар Эшмурод Ниёзов, Нормурод Раҳмонов ва Муродилла Сайдуллаев эса мана бундай мактуб йўллашибди: «Сизни мустақиллик байрамининг икки йиллиги билан чин юракдан табриклаймиз. Ўзбекистонда яшаётган халқлар бахтига сиздек нурли, меҳрли, шафқатли инсон борлигидан беҳад хурсандмиз. Сизга худодан узоқ умр ва куч-қувват тилаймиз».

Бекобод шаҳрида истиқомат қилаётган металлург, Ўзбекистон металлургия заводининг ишчиси Қодирали Субҳоновнинг ҳаяжон тўла мактубидан кичик бир парча: «Азиз юртбошимиз Ислом Каримов! Мен металлурглар номидан сизни қутлуғ байрам билан табриклайман, соғлиқ, омонлик тилайман!».

Мустақиллигимизнинг келажаги ёш авлод қўлида. Демак, биз уни мустақиллигимиз тақдирини ишонадиган қилиб тарбиялашимиз лозим. Юқорида ана шундай тарбиячилардан бирининг хатидан парча келтирилган эди. Мана, ёш авлод тарбиясидек масъулиятли вазифани шараф билан адо этаётган яна бир муаллимнинг дил сўзлари:

«Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич, — деб ёзади хоразмлик ўқитувчи Аҳмад Рўзиматов, — сиз асос солган, сиз эълон қилган мустақиллик халқимизга, келгуси авлодларга бахт келтиришига ҳеч шубҳа йўқ. Қисқа вақт ичида мамлакатимизни 150 дан ортиқ давлат тан олди. Шу эмасми сизнинг буюклигингиз! Ўзбекистон халқи бахтига, тинчлик, дўстлик, биродарликни истайдиган бошқа халқлар бахтига соғ-омон бўлинг!»

Республикамизда халқ турмушининг бошқа республикалардагидан кескин фарқ қилиши юртимизда тинчлик, тотувликнинг барқарорлиги билан бевосита боғлиқ. Президентимиз нафақат республикамизда, балки бутун минтақада тинчлик-осойишталикнинг барқарор бўлиши учун куч-ғайратини аямаяпти. Юртбошимизнинг Тожикистондаги вазият хусусидаги саъй-ҳаракатлари барчага маълум.

(Давоми 4-бетда).

ПРЕЗИДЕНТ ҚОЗОҒИСТОНДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 27 август куни Қозоғистоннинг Кўкчатов шаҳридан қайтиб келди. Бу ерда Ўзбекистон раҳбари Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев ва Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев билан биргаликда ўзаро иқтисодий ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилди. Шунингдек, уч республика Президентлари Қозоғистоннинг Оқмола, Кўкчатов ва Шимолий Қозоғистон вилоятлари раҳбарлари билан учрашдилар, ғалла ўримининг бориши билан танишдилар. Маълумки, ўзбекистонлик механизатор ва ҳайдовчилар ғалла ўрим-йиғимида қозоғистонлик биродарларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ислом Каримовни Тошкент аэропортида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси Ш. Йўлдошев, республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари М. Умурзоқов, Т. Алимов, ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎзА).

Халқ ноиблари билан учрашув

Хоразм вилоятидан сайланган Ўзбекистон халқ депутатлари республикамизда давом этаётган иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ва маънавий янгиланиш жараёнини фаол қўллаб-қувватламоқдалар. Мустақил Ўзбекистонимиз Президенти Ислом Каримовнинг бу борадаги сиёсати, саъй-ҳаракатлари таҳсинга лойиқ. Вилоят ҳокимлигида халқ ноиблари билан ўтказилган учрашувда ана шу фикрлар изҳор этилди.

Учрашув қатнашчилари Ўзбекистон Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси муҳокамасига киритилган масалалар хусусида атрофлича фикрлашдилар. Вилоят ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати М. Жуманиёзов воҳа аҳлининг ислоҳотлар ва бозор иқтисодиёти шароитидаги ишлари, режалари хусусида гапириб берди.

Учрашувда Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков сўзга чиқди. Унда Ўзбекистон Олий Кенгаши раисининг ўринбосари Б. И. Бугров, республика Конституцион назорат қўмитаси раиси Ш. Уразаев, Олий Кенгашнинг Агросаноат комплекси ва сув хўжалиги қўмитаси раиси Ш. Мирзаев, республика бош прокурори Б. Мустафоев иштирок этдилар.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

* * *

Ўзбекистон Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида кўриладиган масалалар халқ ноиблари, жамоатчиликнинг эътиборида турибди. Ҳужжат ва қонун лойиҳалари диққат билан ўрганилмоқда. Зеро, уларнинг қабул қилиниши ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда, қонунчиликни мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этади.

Сурхондарё вилояти ҳокимлигида ҳам ана шу масала муҳокама этилди. Ўзбекистон Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Э. Халилов халқ ноиблари ҳузурида сўзга чиқди. Йиғилишда сессия ҳужжатлари асосан маъқулланиб, тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар таклиф этилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов, вилоят ҳокими Ж. Норалиев, республика адлия вазири А. Мардиев қатнашди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашида

Аввал матбуотда хабар қилинганидек, бундан икки ой илгари Олий Кенгаш Раёсати томонидан парламентнинг XIII сессиясини тайёрлаш бўйича ишчи гуруҳи тузилган эди.

Кеча гуруҳнинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди, уни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Э. Х. Халилов олиб борди.

Депутатлар, Котибият тармоқ бўлинмаларининг раҳбарлари қонун ҳужжатлари лойиҳаларининг тайёрлигини, жойларда сессия ҳужжатларини муҳокама қилиш чоғида депутатлар билдирган таклиф ва мулоҳазаларни ўрганишга доир ишларнинг боришини муҳокама қилдилар.

Шу билан бир қаторда ишчи гуруҳи депутатларни зарур материаллар билан таъминлаш, уларнинг меҳмонхоналарда яшаши, уларга транспорт ва бошқа хизматлар кўрсатилишига доир масалаларни, бир қанча бошқа ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ, ИСТИҚЛОЛИМИЗ, МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ РАМЗИ, КЎП АЗИЗ ВА ҲУРМАТЛИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ассалому алайкум муҳтарам Президент жаноблари!

Сиз фидокор ва ватанпарвар инсонни, Сизнинг тимсолингизда улуғ Ўзбекистон халқини давлатимизнинг шонли миллий байрами — Ватан озодлиги ва мустақиллигининг икки йиллиги билан жаҳоннинг турли бурчакларида истиқлолимизни кўзда ёш, қалбда Ватанга бўлган чексиз меҳр-муҳаббат билан кутиб олган барча туркистонликлар номидан чин юракдан муборакбод этамиз!

Бу йилги байрам яна шуниси билан тароватлики, жумҳуриятимиз бош кенти она Тошкентимизда улуғ боболаримиз Амир Темур ва Мирзо Улуғбекларнинг муҳташам ҳайкаллари тикланиб, Мустақиллик майдонида қурилаётган ажойиб «Туркистон» саройининг ишга тушиши кўксимизни тоғ каби кўтарди.

Таъриф берганингиздек, буюк келажаги сари мардонавор одим ташлаб, ўзининг шонли ўтмиши, буюк тарихини жаҳонга намоён этаётган ҳолда саодатли эрта куни сари бораётган жумҳуриятимиз жуда тез фурсатларда дунёнинг етакчи мамлакатлари сафидан ўрин олгусидир!

Бу муқаддас йўлдаги машаққатли ҳамда шарафли меҳнатда Сизга ва бутун Ўзбекистон халқига музаффақият, тан сиҳатлиги, куч-қувват, омад тилаймиз!

Ҳурмат ва эҳтиром билан:

Абдурауф МАҚСУДИЙ,
«Эл» халқаро уюшмасининг раиси.

* * *

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент!

Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги кунида сизни ва сиз орқали меҳнатсевар ўзбек халқини қутлуғ байрам билан табриклаймиз!

Ўзбек халқининг озодликка чиққанига энди икки йил бўлди. Ўзбекистон улуғ имконлари бор мамлакат. Уларни амалга оширишга вақт ва тинчлик керак. Китобларингизнинг бирида: «Ўзбеклар ўзига ишона бошлади», деб ёзгансиз. Агар ўзбек ўзлигига ишонса, бу албатта, тараққиётга олиб боради.

Биз шу кунларда Тошкент билан биродар Сиэтлдаги Вашингтон университетида ўзбек тили ва адабиётини ўрганяпмиз. Ўзбек халқининг тарихи, маданияти билан танишяпмиз. Ҳар биримизнинг дилимизда халқингиз билан дўст бўлиш истаги бор. Келажакда ўзбеклар ҳақида асарлар, илмий ишлар ёзиш, ўзбек адабиётидан таржималар қилиш ниятимиз бор. «Яхши ният — ярим давлат», — дейдилар.

Қадимги диёрингиздаги байрам шодлигини ҳис қила оламиз. Қалбимиз, яхши ниятларимиз сиз ва халқингиз билан бирга.

Чуқур эҳтиром ила,

Сиэтл шаҳридаги Вашингтон университетининг Ўрта Осиё тиллари ва маданиятини ўрганиш бўйича ёзги программалари ўқитувчилари ва талабалари:

Илза СИРТАУТАС, профессор, ёзги программалар раиси;

Грег СЕЛЕСТОН, Сиэтлдаги Вашингтон университетининг аспиранти;

Жил ХАТЧИНГС, Массачусетс штатидаги Брандайс университети талабаси;

Кили ЛАНГ, Иллинойс университети аспиранти;

Лора АДАМС, Берклидаги Калифорния университети аспиранти;

Том БАРКОСКИ, Массачусетс университети ходими;

Жасон НЭНДРИКС, Вашингтон университети талабаси;

Моника ШЕПЕРГ, Техас университети аспиранти;

Шон РОБЕРТС, Жанубий Калифорния университети аспиранти.

1993 йил, 18 август.
Америка Қўшма Штатлари,
Вашингтон штати, Сиэтл шаҳри.

ТЎРТКЎЛ—ТЎЙ ТАРАДДУДИДА

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Тўрткўл шаҳрининг 120 йиллик юбилейини ўтказиш тўғрисидаги фармони чиқди. Мухбиримиз ана шу муносабат билан Тўрткўл шаҳри ҳокими Соли ҒАНИЕВ билан катта шодиёнага тайёргарликнинг бориши тўғрисида суҳбатлашди.

— Чор Россияси Хива хонлигини бўйсундиргач, Амударё соҳилига Тўрткўл шаҳрини қурди. Европа шаҳарлари намунасида қурилган бу шаҳар ҳужжатларда ҳам русий забон кишилар тилида ҳам Петро-Александровск деб аталди. Шўро ҳукумати тузилганда, Тўрткўл — Қорақалпоғистоннинг пойтахти эди. Фан ва маданият маркази бўлган бу шаҳарда Қорақалпоғистоннинг дастлабки зиёлилари вояга етди. Амударёнинг асов тўлқинлари соҳилида жойлашган бу шаҳарни нурата бошлагач, пойтахт 1949 йил Тўрткўлдан Нукус шаҳрига кўчирилди. Янгидан қурилган Тўрткўл шаҳри жадал суръатлар билан ривожланиб, гуллаб-яшнай бошлади. Шаҳарнинг ер майдони — 1340 гектардан зиёд бўлиб, аҳолиси 44 минг кишини ташкил этади. Шаҳарда ўзбек, туркман, қозоқ, қорақалпоқ ва бошқа миллат вакиллари аҳил яшаб, меҳнат қилмоқда.

Шаҳримизда йирик саноат корхоналари ишлаб турибди. Пахта тозалаш заводи, қурилиш ашёлари ва конструкциялаш корхоналари ана шулар жумласидандир.

Халқ таълими соҳасида 800 нафардан зиёд ўқитувчилар келажагимиз соҳиблари тарбияси йўлида жон куйдирмоқдалар. Шаҳардаги интернат, лицей ва барча умумтаълим мактабларида 10420 нафардан зиёд ўқувчилар таълим олаяпти.

3 та маданият уйи, 26 та бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва 5 та кинотеатр фуқаролар хизматида. Шифохона ва поликлиникаларда 246 нафар тиббиёт ходимлари шаҳар аҳолиси соғлиғини сақлаш учун хизмат қилаётир.

Шу йилнинг ноябрь ойида Тўрткўл шаҳрининг 120 йиллик юбилейи ўтказилади. Айни кунларда ҳамма жойда тўйга тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда. Шаҳар кўчаларида ободонлаштириш ишлари авжида. Форобий, Ўзбекистон 50 йиллиги, Матжонов кўчалари янгидан асфальтланди. Тантаналарнинг асосий қисми шаҳар маданият боғида ўтказилади. Ҳозирда бу ерда таъмирлаш ва ободонлаштириш ишлари амалга оширилмоқда. Тўй кунигача шаҳарда 334 ўринли болалар боғчаси, 72 хонадон учун турар жой ва бошқа қурилиш объектлари қуриб битказилади.

Ана шу шонли тўй муносабати билан завод, фабрика ва корхоналар юбилей тамғаси босилган турли хил халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқармоқдалар.

Тўйимизнинг байрамона руҳда ўтишига ишонамиз.

Суҳбатдош:
Мансур АҲМЕДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Давра суҳбати •

Яқинда «Халқ сўзи» газетасида ҳокимлик тизими, маҳаллий давлат ҳокимияти ҳамда фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқаруви мавзуида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари бошқарув тизимини ислоҳ қилиш қандай кетаётганлиги, кадрлар сиёсати ва маҳаллий ҳокимиятни такомиллаштириш тўғрисида фикр-мулоҳазаларини билан ўртоқлашдилар.

УШБУ ДАВРА СУҲБАТИ ГАЗЕТАНИНГ ИККИНЧИ САҲИФАСИДА ЭЪЛОН ҚИЛИНМОҚДА.

ФАРҒОНА: МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК ҚАНДАЙ КЕТЯПТИ?

АСРГА ТАТИГУЛИК КУНЛАР

Насимбек РАҲИМОВ,
вилоят ҳокими муовини,
Ўзбекистон халқ депутати

Айни кунларда навқирон Фарғона, дилбар водий фақат байрам руҳи билан яшаб меҳнат қиляпти, десак ҳақиқатни айтган бўламиз. Халқимизнинг азалий орзуси, интиқиб кутган мустақиллик байрами ҳар бир меҳнат жамоасида, қишлоқ ва шаҳарда зўр шодиёна ва тантана билан нишонланмоқда. Ўзини ҳақиқий юрт фидоийси, мустақиллик жарчиси деб билган кишилар эса озод Ўзбекистонга, истиқлол Ватанига ҳақиқий садоқатларини, меҳрларини изҳор қилишмоқда.

Мен раҳбарлик қилаётган байрамга тайёргарлик кўриш вилоят ишчи гуруҳига келаётган хабарлар, шошилинчномалар ҳам шундан далолат бериб турибди. Байрам шодиёналари яқинлашган сайин уларнинг сони ҳам ортиб бормоқда.

Чинакам байрам тадоригини белгиланган дастур асосида вилоят ҳокимлигида меҳнат ва уруш фахрийлари, Афғонистон жанги қатнашчилари, фаол айл-қизлар, Чернобиль фожиаси оқибатларини бартараф этишда иштирок этганларни бир пиёла чой устида тантанали қабул қилиш маросими ўтказишдан бошлаганлигимиз хайрли бўлди. Маросим тантаналарида иштирок этган Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари И. Х. Жўрабеков ҳурматли Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг фарғоналикларга йўллаган қизғин ва самимий табригини етказди. Байрам муносабати билан Ал-Фарғоний номидаги маданият ва истироҳат боғида ўтказилган ёшлар сайли ҳам ҳуррият ва истиқлол, озодлик ва бахтли келажакка бағишланди.

Байрам тантаналари шодиёналарга, қўшалоқ тадбирларга айланиб кетмоқда. Ёзёвонликлар ўз қадрдон туманлари ҳамда Марказий Фарғона ерларини ўзлаштириш бошланганлигининг 40 йиллигини улуғ байрам билан бирга нишонлашга азму-қарор қилдилар. Шунингдек, бу кўрик тумандаги тантаналарда боқувчиси бўлмаган ҳамда иқтисодий жиҳатдан қийналиб қолган 47 нафар жажжи ўғил болаларининг хатна ҳамда 7 жуфт ёшларнинг никоҳ тўйларини ҳам ўтказиш тадбирлари кўрилмоқда.

Муносиб меҳнат совғалари, юксак кўрсаткичларсиз байрам байрамдагидек бўлмайди. Вилоятимизнинг қишлоқ меҳнаткашлари, саноатчилари, халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ходимлари байрамолди мусобақасини қизитиб юбордилар. Айрим рақамлар, натижаларга тўхталиб ўтмоқчиман. Сўнгги тўрт йил ичида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳасида ижобий силжиш бўлди. Бу борадаги ўсиш суръатлари аввалги йилга нисбатан 4,8 фоизни ташкил этди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми ҳам ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 6,6 фоизга ўсди.

Қишлоқ меҳнаткашлари ҳам байрамга муносиб ва энг азизли совғалар ҳозирлаш билан банд. Пилла ва ғалла тайёрлаш топшириғи республикада биринчилардан бўлиб уддаланди. Бугун-эрта мева ва сабзавот тайёрлаш режалари ҳам бажарилади. Таъминотдаги қийинчиликларга қарамай сут тайёрлаш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан салкам 2000 тоннага кўпайди, 10,5 минг тоннадан зиёд гўшт етказиб берилди.

Байрам арафасида биргина Тошлоқ туманида 103 километрга газ қувурлари тортилиб, 1710 хонадонга «зангори олов» ёқилди. Паканалоғон сув ҳавзасидан 8 километргача сув қувурлари ётқизилиб Фарғона, Марғилон шаҳарлари, Охунбобоев, Тошлоқ туманлари аҳолисининг асрий орзулари, тоза ва зилол сув билан таъминлаш амалга оширилди. Бу ишга давлатимизнинг 500 миллион сўмдан зиёд маблағи сарфланди.

Булар фарғоналикларнинг улуғ ва қутлуғ руҳ билан яшаб, меҳнат қилаётганликларидан далолатдир.

Суҳбатдош:
Набижон СОВИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг
сессияси олдидан

• *Давра суҳбати* •

Давлат бошқарувининг янги, замонавий ва самарали тизими шакллаимоқда. Президентлик бошқарув усули — шу тизимнинг ўзагидир. Жойларда ҳам бошқарув тизими қайта ташкил этилмоқда — вилоятлар, районлар ва шаҳарларда ҳокимлик лавозими таъсис этилди... Фуқаролик жамиятининг турмуш тарзи таркибий қисмларини ташкил этувчи мана шу омилларнинг ҳаммаси қонунийликнинг ва ҳуқуқ-тартиботнинг, қаттиқ интизомнинг, ички уюшқоқлик ва масъулиятнинг негизи бўлиб хизмат қилади.

Ислом КАРИМОВ.

ИСТИҚБОЛГА ЭЛТУВЧИ ЙЎЛ

ҲОКИМЛИК ТИЗИМИ, МАҲАЛЛИЙ ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИ, ФУҚАРОЛАРНИНГ ЎЗИНИ-ЎЗИ БОШҚАРИШИ: ТАКЛИФ, МУЛОҲАЗА, МУАММО

Республикамизда ҳокимлик тизими жорий этилганига бир ярим йил тўлди. Эсингизда бўлса, олдин Низом қабул қилиниб, сўнгра вилоят, шаҳар ҳамда туман ҳокимлари тайинланганди.

Бошқарувнинг ушбу янги тизими ўз мавқеини тобора мустаҳкамлаб бормоқда. Лекин ҳаёт бу борада ҳали қатор муаммолар ҳам мавжудлиги, ушбу тизимни қонун ёрдамида янада такомиллаштириш зарурлигини кўрсатди. Шу боис ҳам Республика Олий Кенгашининг навбатдаги сессиясида «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги ҳамда «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун лойиҳалари депутатлар диққатига ҳавола этилади. «Халқ сўзи»да ўтказилган давра суҳбати ҳокимият тизимининг бугунги муаммолари, шунингдек, ушбу қонун лойиҳаларига бағишланди. Унда Тошкент шаҳридаги Мирзо Улуғбек тумани ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати, Республика Олий Кенгаши Раёсатининг аъзоси ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг етакчи консультанти ИСМАТИЛЛА САИДОВ, Республика Олий Кенгашининг котибияти бўлим мудири ЕРҚИН МУҲАМЕДОВ, Самарқанд шаҳри ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати АЗИЗ НОСИРОВ, республика «Маҳалла» жамғармаси раиси ШУКУР ТЕМУРОВ, Ғаллаорол тумани ҳокими ТУРҒУН УМУРЗОҚОВ, Андижон вилояти даги Ўрта Шаҳрихон қишлоқ кенгаши ижроия қўмитасининг раиси, Ўзбекистон халқ депутати ТОЖИХОН ЗОЙИТБОЕВАлар иштирок этишди. Суҳбатни «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарининг бош муҳаррири АНВАР ЖЎРАБОЕВ олиб борди.

Анвар ЖЎРАБОЕВ: — Халқлар азал-азалдан озодлик, мустақиллик ва бахт-саодатга интилиб яшаганлар. Ўз тақдирини ўзи белгилашга бўлган интилиш эса ўзгартишларни юзага келтириши табиий. Ўлкамиз истиқболга эришгандан буён фахр-ифтихор билан эсласа арзигулик кўпдан-кўп саъй-ҳаракатларнинг гувоҳи бўлдик. Ўзбекистон минтақада биринчи бўлиб мустақилликка эришди. Собиқ иттифоқдош республикалар орасида биринчи бўлиб президентлик бошқарувини амалда жорий этган ҳам, кенг миқёсли ислоҳотларни амалга ошириш, жамиятни тубдан янгилаш йўлига ўтиб олган ҳам бизнинг республика бўлди.

Мамлакатимизда демократик ҳуқуқий жамият асослари фаоллик билан вужудга келтирилмоқда. Яккаҳокимлик тизими иллатлари қатъиян тугатиляпти. Ягона мафкуранинг ҳукмронлигига барҳам берилиб, умумбашарий қадриятларнинг устиворлиги, ҳақиқий демократия, инсон эркинлиги ҳамда ҳуқуқларнинг бутун дунё тан олган қоида ва маромлари қарор топиб бормоқда.

Исматилла САИДОВ: — Жонажон Ўзбекистонимиз давлат мустақиллигига эришгандан сўнг бошқарув тизимини ислоҳ қилиш масаласи кун тартибидаги асосий вазифалардан бири бўлиб қолди. Ҳозир республикамизда давлатчилик қарор топаётган пайт. Бир тизимдан иккинчи тизимга ўтилди. Президентимиз қайта-қайта таъкидлаганларидек, тарихнинг бугунги каби бурилиш даврларида кучли ижроия ҳокимияти зарур. Чор-атрофимизга назар солиб кўрайлик. Ҳамдўстликдаги ҳокимият жиловини бўш қўйиб юборган мамлакатларда нималар бўлмаяпти. Қон тўкилишига ва қарама-қаршиликка йўл қўймаслик, жойларда миллатлараро ва фуқаролар тотувлиги, барқарорлиги ҳамда осойишталигини сақлаш учун ҳокимият ишончли қўлларда жамланишининг аҳамияти катта.

Ҳокимлик нималар берганлиги ҳақида бугун бамалол гапириш мумкин. Республикамизда иқтисодиётни тушкунликдан сақлашдан тортиб, жойларда маънавий муҳитнинг яхшиланишигача бўлган ишларда мана шу янгиликнинг хизмати бор. Масаланинг ҳал қилувчи мутасаддисини тополмай, идорама-идора чопиб юриш қайдаю, ҳокимият орқали унинг ечимини топа билиш қаерда.

Ерқин МУҲАМЕДОВ: — Ҳозирги пайтда республикамиз парламенти юртбошимиз бошчилигида қонун яратувчилик билан фаол шуғулланмоқда. Қабул қилинаётган қонунлар халқимизнинг оғирини енгил қилишга, мустақилликни мустаҳкамлашга, давлатимиз шаклланишининг ҳуқуқий пойдеворини яратишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг ўтган йил бошидаги вилоят, туман, шаҳар ҳокимлари ва уларнинг ҳокимият вакиллик органлари — халқ депутатлари Кенгашлари билан ўзаро ҳамкорлик асослари ҳокимлик тизимини жорий этиш йўлида қўйилган илк қадам бўлган эди. Унда ҳокимларнинг ҳақ-ҳуқуқи, ваколатларию фаолият кўламидан тортиб халқ депутатлари Кенгашлари олдидаги масъулиятигача кўрсатиб берилган.

Шунга қарамай, ҳамон ҳокимлик тизимининг камчиликлари ҳақида, ҳокимларнинг «ҳокими мутлақ» бўлиб олганликлари ҳақида оҳ-воҳ кўтарувчилар учраб турибди. Чамаси улар демократияни бир-бирларининг пўстакларини қоқиш, бир-бирларининг асабларини эговлаш, бошбошдоқликка эрк бериш деб тасаввур қилсалар керак. Биз эса ҳар қандай масала ва муаммоларни ҳамжиҳатлик билан ҳал этишга интилган халқмиз. 1993 йилнинг биринчи ярим йиллик дастурлари бажарилишида республикамиз ҳамдўстликдаги мамлакатлар орасида дуруст натижаларга эришганлиги бунинг яна бир мисолидир. Энг муҳими, ҳокимликлар ислоҳотларни амалга оширишда қатъий йўл тутишга ёрдам бераётир.

Азиз НОСИРОВ: — Таъбир жоиз бўлса, халқимиз орасида ҳокимлик тизимини маъқул кўраётганлар тобора кўпаймоқда. Конституция ва кучли қонунларга таянган ижроия ҳокимияти бугунга келиб ўзининг яшовчанлигини кўрсатди. Ҳокимнинг қўлида, биринчидан, ҳуқуқ бўлса, иккинчидан, масъулият бор. У ўз маблағига, қонунларига эга. Натижада жамиятимизни бошқариш муайян изга тушяпти. Изга тушмай иложи ҳам йўқ. Энди биз қўшҳокимиятчиликдан, бош котибнинг буйруғи ёки марказқўмнинг фармойиши асосидагина иш олиб борилишидан воз кечдик. Қонуннинг устиворлиги кучайиб боряпти. Раҳбарлик амалий иш жараёнларига яқинлашмоқда.

Тасаввур қилиб кўринг, илгарилари туман бошқарув тизимида 16 та бўлим бўларди. Бир тарафда партия, иккинчи тарафда ижроия қўмиталари, учинчи тарафда эса советлар. Одамлар кимга арзини айтишни билмасди. Қанчадан-қанча киши кераксиз қоғозларни тўлдириш билан овора эди. Ҳозир эса туман ҳокимликларида асосан учта бўлим иш олиб боряпти. Муайян соҳа учун ҳоким ёки унинг муовинларидан бири конкрат жавоб беришади. Ишдаги ютуқ ва камчиликлар учун раҳмат эшитадиган ҳам, танқид қилинадиганлар ҳам аниқ.

Шукур ТЕМУРОВ: — Айни пайтда маҳаллалаштириш ҳаракати бутун мамлакатимиз бўйлаб кенг қулоч ёйди. Тўғри, ҳозир ўзини-ўзи бошқариш органи ҳисобланмиш қишлоқ, посёлка ва овул кенгашлари ҳам мавжуд. Назаримда мана шундай ҳудудларниям маҳаллалаштириш давлат учун ҳам, халқимиз учун ҳам фойдали бўлар эди. Чунки, аҳоли бирор-бир ҳужжат ёки хўжалик иши билан ўн чақиримлаб йўл босиб, қишлоқ, посёлка марказига қатнамасдан, бу юмушни маҳалланинг ўзида ҳал қилган бўларди-да. Иккинчидан, маҳаллий ишларни бошқаришда аҳолининг барча қатламларининг иштирокини таъминлаш маҳалла қўмитасининг энг самарали бўғинидир. Бундан ташқари, тажриба шуни кўрсатяптики, маҳалла одамлардаги ташаббускорлик, меҳнатга ижодий муносабатда бўлиш туйғусини тарбиялаб бормоқда. Боқимандалик, мудом давлатдан мадад кутиш кайфиятига маҳалла орқали барҳам берилмоқда.

Анвар ЖЎРАБОЕВ: — Юртбошимиз Ислом Каримов ишимизда икки йўналиш баб-баробар бақамти бориши кераклигини алоҳида таъкидламоқда. Биринчиси, янги давлат, янги тузумнинг шакли, андозасини яратиш бўлса, иккинчиси, ана шунга муносиб мақсадни тўғри англайдиган, ишни уддалайдиган, одамларни танлаш, жой-жойига қўйишдир. Ислоҳот қачон тўласинча татбиқ этилади? Тегишли масъул кадрлар унинг моҳиятини теран англашса, жонкуяр, ватанпарвар бўлишса, юртни, халқни ўйлашса, инқилобий ишлар ким учун, нима учун қилинаётганини чуқур тушунсалар мақсадларимиз рўёбга чиқаверади. Шу долзарб дамларда умумхалқ манфаатини кўзлайдиган, юрагидан чиқариб мардона меҳнат қиладиганларгина ишнинг муваффақиятини таъминлайди. Ҳар қандай янги тизим, дастурларни ҳаётга татбиқ этмайлик, аммо унинг чинакам ижрочилари бўлмаса самарага эришиш мумкин эмас. Кўриниб турибдики, ҳокимдан тортиб фуқарогача янгича ишлаш ҳиссини сингдирмас эканмиз, кўзлаган ниятларимиз ниятлигича қолаверади.

Кейинги вақтда Андижон, Жиззах, Сурхондарё вилоят фаоллари билан ўтказилган йиғилишлар Президентимиз ҳам, ҳукуматимиз ҳам жойларда иш қандай ташкил этилаётганлигига, кадрлар танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш қай йўсинда ташкил этилаётганлигига диққат-эътибор кўрсатаётганлигидан далолат бериб турибди. Раҳбарки ўз бурчини унутса, мазқанини бой берса, раҳбарлик жиловини қўлдан чиқариб юборса уёғи нима бўлади? Бундай вазият одамларнинг давлатдан кўнгли совушига, тузумдан ишончи йўқолишига олиб келади, холос. Адолатни қарор топтирмай туриб кўпчиликни ортингдан эргаштириб кўр-чи? Ундай замонлар ўтди. Энди одамларнинг онги ўзгача. Ҳамма, у ким бўлишидан қатъий назар ўзлигини таниб бормоқда. Одам одамдан гапига қараб эмас, иш тутишига, одамшавандалигига, жонкуярлигига қараб андоза олади.

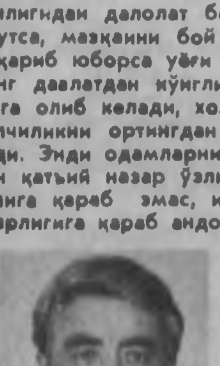

Турғун УМУРЗОҚОВ: — Бу гаплар бевосита ҳокимларга ҳам тааллуқлидир. Ўрни келса тўртта одамнинг бошини қовуштириш қанчалик қийин, минглаб одамларга етакчилик қилишнинг ўзи бўладими? Ҳар қандай дастур, кўрсатма, фармойиш бўлишидан қатъий назар, ташаббускорлик кўрсатиб ишламас экансан, мақсадга етишиш қийин. Фуқароларни ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилиш, одамларнинг қандай яшаётганлиги, дастурхонининг тўкинлиги ҳақида бош қотирувчи аввало сенсан. Юртбошимиз раҳбар ўзига қарашли ҳудудда одамларнинг турмуш-тирикчилиги учун жавобгар эканлигини қайта-қайта таъкидлаб келмоқда.

Туманимизда катта ўзгаришлар юз бераяпти. Тадбиркорликка кенг йўл очилган. Биз вилоят ғалласининг 30 фоизини етказиб бермоқдамиз. Бу йил уйган хирмонимиз 30 минг тоннага етди. Ялпи ҳосилни уч баробар ошириш имкониятларини топиш ҳақида ўйлаяпмиз. Республикамиз учун тайёрланадиган ғалла уруғининг ярмиси бизнинг ҳисобимизга тўғри келади. Бу кўрсатгичларни келтириб ўтишимдан мақсад ҳокимлик тизими дилдан меҳнат қилиш, яхши яшаш учун шароит туғдириб бераётганлигини айтиб ўтмоқчиман.

Азиз НОСИРОВ: — Бир нарсани алоҳида таъкидлагим келади. Биз биринчи сайланган ҳокимлармиз. Тажрибасизлигимиз туфайли ишимизда айрим камчиликлар бўлиши табиий. Аммо қабул қилинаётган қарорлар ва қонунларнинг тўғрилигини, ҳаётийлигини биринчи бўлиб бизлар исботлаб беришимиз керак. Кўп муаммолар баъзи нарсаларни тушунмаганлигимиздан келиб чиқаяпти. Президентимиз ўзининг кўп нутқларида ислоҳотлар суст кетаётгани, қонунлар тўла бажарилмаётганини куюниб гапирди. Ҳокимлар ҳам ҳар хил савияга, ҳар хил билимга эга. Улар ҳар хил шароитларда иш кўришади. Мен ҳоким сифатида бирор жойга борадиган бўлсам, дарҳол планнинг қандай бажарилаётганлигини суриштирмайман. Аҳолининг яшаш шароити қандайлиги билан қизиқаман.

Ҳоким бирор ишга киришишдан олдин иккиланмаслиги керак. Раҳбар таваккал қилишдан қўрқса, сусткашлик шундан келиб чиқади. Самарқанд шаҳрида олиб борилаётган қурилиш ишларига 35 миллион сўм пул ажратилган. Лекин бу қурилишларни тўла амалга ошириш учун 6 миллиард сўм керак бўлади. Демак, биз қолган маблағни ўзимиз ишлаб топишимиз керак. Шундай қиляпмиз ҳам. Ана шу ҳисобдан қўша-қўша бекатлар, ер ости ўтиш йўллари қурилмоқда. Четдан олиб келиниши керак бўлган маҳсулотларнинг кўпи ўзимизда ишлаб чиқарилаяпти. Шу йилнинг етти ойи давомида беш ярим миллиард сўм даромад қилинди. Ишчи ўринлари қисқаришн ўрнига кичик корхоналар ҳисобидан 11 мингта иш ўрни ташкил этилди. Ҳозир шаҳардаги қурилиш ташкилотларида ишчи кучи етишмаяпти.

Исматилла САИДОВ: — Ишда тартиб-интизом бўлмас экан, кўзлаган мақсадга эришиш мураккаблашаверади. Қабул қилинаётган ҳар бир қонун ва қарор вақтида бажарилиши керак. Акс ҳолда бизни лоқайдлик, масъулиятсизлик ўз домига тортиб кетаверади. Ижро интизомини ўрнига қўйиб ишлаётган ҳокимликлардан кўплаб мисоллар келтиришимиз мумкин. Талабчан, тадбиркор, изланувчан кадрлар кам эмас. Аммо «сен менга тегма, мен сенга тегмайман», қабилида иш олиб борадиган раҳбарлар ҳам учраб туради. Айрим вилоят, туман ҳокимликларининг бирор бир масалага муносабат билдиришини кутиб, чарчайсан киши. Навоий тумани ҳокимлигини олинг. Улар деҳқон фермер хўжаликларини ташкил этиш ҳақида юборилган кўрсатмаларни ҳаракатга келтиришлари учун ойлаб кутишга тўғри келади. Фармонларнинг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш масаласида Сирдарё, Чуст туманлари ҳокимликлари тошбақа қадам билан одимламоқдалар. Бундай камчиликлар бошқа районларда ҳам учраб турибди.

Лўнда қилиб айтадиган бўлсак, раҳбар халқ манфаатини ўз манфаатидан устун қўйса одамларнинг ишончини оқлаган бўлади. Ўшанда у истиқлол билан бирга илгарилайди.

Шавкат МИРЗИЁЕВ: — Кундалик ҳаётимизда Президентимиз амал қилаётган қатор қоидалар борки, бу энг аввало, фуқаролар ҳақида ғамхўрлик қилишни назарда тутади. Инсон манфаатлари, бозор иқтисодиётига ўтиш муаммоларига сергаклик билан қараш, жазавали усулнинг, катта сакрашларнинг, инқилобий ўзгартишларнинг республика учун мақбул эмаслиги, одамларни ижтимоий ҳимоялаш соҳасидаги кучли чора-тадбирлар кўриш ана шулар жумласидандир. Иқтисодиётни давлат бошқаруви тизилмаларининг ҳокимона аралашувисиз тегишли қонунлар асосида равнақ топтириш, ташаббус ва тадбиркорликни ривожлантириш учун барча фуқаро ва ҳуқуқий шахсларга кенг имкониятлар бериб қўйиш керак. Ана шу каби бир қатор тамойиллар борки, уларни жорий этишда ҳоким зиммасига катта масъулият тушади. Қолаверса, жамиятимизда давлат бош ислоҳотчи вазифасини ўташи керак.

Ҳокимлик иш тажрибасидан шуни айтишим лозимки, раҳбар халқ билан тиллаша билиши лозим. Агар сен кишиларга ишонмасанг, уларга кўнглингни очмасанг, улар сенга кўнглини очмайди, орада «хитой девори» пайдо бўлаверади. Нафсиламрига ҳеч бир муаммо тўсатдан пайдо бўлмайди. У ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган, бепарволик ва боқибеғамлик ҳукм сурган жойда илдиз отади. Хўжалик миқёсидаги муаммо ва камчиликларни хўжалик раҳбари бартараф этса, туман миқёсидаги ишларни туман раҳбари эпласа ечилмаган муаммо ҳам, ҳаётда кераксиз тиғизликлар ҳам юз бермайди.

Туманимизда «Маҳалла» дастурини бажариш бўйича муайян ишлар қилиняпти. Маҳалла қўмиталари фаолиятининг асосий йўналишлари ишлаб чиқилди. Ҳудудимизда кўп қаватли уйлардан иборат мавзелар аҳолисини ҳам қамраб олган 62 та маҳалла фаолият кўрсатмоқда. Жойларда оммавий тадбирлар ўтказиш ва кундалик ишлар учун шароит яратиб беряпмиз. Наврўз байрами олдидан ўнга яқин маҳалла қўмитаси учун идора ва тўйхоналар қурилувади. Уларни уй-рўзғор буюмлари билан таъминлаш масаласи ҳал этилди. Қўмиталар тавсиясига кўра кам таъминланган 200 оиланинг ҳар бирига 10 минг сўмлик омонат дафтарчалари топширилди. Эҳтиёжмандларга хайрия сифатида кийим-кечак ва кундалик харид моллари тарқатиляпти.

Мен бу ишларни байроқ қилиб кўтариш фикридан йироқман. Аммо халқимизда яхши гап бор. Сен элни сийласанг, эл сени сийлайди. Ана шу каби аҳолини ижтимоий муҳофазалашга қаратилган ишлар жойларда яхши маънавий муҳит қарор топишига ёрдам бермоқда. Халқимиз билан бамаслаҳат муаммоларининг ечимини топишга ўрганяпмиз. Зотан раҳбар учун кўпчилик ишончидан юксак нарса йўқ.

Ерқин МУҲАМЕДОВ: — Шу нарса муҳимки, бизда давлат ислоҳотчи бўлиб майдонга чиқмоқда, давлатнинг ундаги бошқарув тизилмаларининг роли янгича идрок этилмоқда. Илгариги буйруқбозлик-маъмуриятчилик тизими ўзбек халқи манфаатига салбий таъсир қилган эди. Жамиятни демократиялаш тўлқинида ҳокимиятнинг обрў-эътибори ҳақида кўпам қайғурилмай қўйилди. Собиқ иттифоқ шубҳали, ишонарсиз фармонлар чиқариш, ҳозирги шароитда мутлақо бажариб бўлмайдиган хулосалар ясаш, умуман англаш қийин бўлган ишлар қилинадиган мамлакатга айланган эди. Мана шуларнинг ҳаммаси давлат тузилмаларини инқирозга олиб борди. Боз устига ўйламай-нетмай бир қолипдаги қонунлар чиқарилаверди ва улар қоғозда қолиб кетаверди. Биз ўша пайтда ҳам республика раҳбарияти бузғунчилик ишларига кескин қарши турганлигини мамнуният билан эслаймиз.

Исматилла САИДОВ: — Ҳоким юрт учун қайғурадиган одам. Кўп нарса унинг ақлу фаросатига, мушоҳада-ю идрок этишига боғлиқ. Шу боис у, аввало, яхши ташкилотчи, давлат сиёсатига содиқ, юртпарвар, инсонпарвар киши бўлиши керак. Унинг дунёқараши кенг, тафаккури ўткир, маънавий дунёси бой бўлса ўша жойда муаммолар ечими топилиб, халқ фаровон турмуш кечиради, юрт обод бўлади. Ҳокимлик катта санъат, уни фақат иқтидорли одамларгина эплай олади.

Тожихон ЗОЙИТБОЕВА: — Президентимиз халқимиз манфаатига хизмат қиладиган жуда кўп яхши Фармонлар қабул қилдилар. Аммо, жойларда айрим ҳоким ва ҳокимликлар фармон ижросини таъминлашда сусткашликка, масъулиятсизликка йўл қўймоқдалар. Кўпчилик раҳбарлар ҳамон ўзларини қайта қуриб олишган эмас. Юқоридан буйруқ кутиб, нимадандир чўчиб ишлайдилар. Гапнинг очиғи, юракли, мард одамлар ҳоким бўлиши керак. Қўшҳокимиятчилик даврида-ку айбдорни топиш қийин эди. Энди ким нимага жавоб бериши равшан. Чамаси назоратни кучайтириш керак. Қолаверса, ҳар бир ҳоким виждони олдида жавоб бериши лозим.

Анвар ЖЎРАБОЕВ: Ҳоким ўз лавозимини эплолмаётганлиги ҳақида, ўрнига талантлироқ, кучлироқ раҳбар қўйилса тўғри бўлиши ҳақида ариза берганлиги фактини учратмадик...

Шукур ТЕМУРОВ: — Мен шундай кишини биламан. Илгари катта корхонанинг раҳбари эди. Ишбилармонлиги, тадбиркорлиги туфайли жамоада обрў қозонган, эл уни иззат қилиб, жуда кўп нуфузли жамоат ташкилотларига аъзо қилиб сайлаган. Туманга ҳоким этиб тайинланди. Аммо у янги лавозимда ишлолмади: кун сайин рўбарў келаётган масала ва муаммоларнинг айримларини ўзига сингдиролмадими, корхонасига қайтиш истагини билдирди. Жамоа уни кўнгилхушлик билан қабул қилди. Ҳозир ўша корхона шон-шуҳрати ошгандан ошиб бормоқда. Ким нима деб ўйлайди, билмайман. Аммо ўз ўрнини аниқлай олган бундай кадрларга ҳам тан бермоқ керак. Худованди Карим ҳар кимга ўзига яраша қобилият, иқтидор ато этар экан, лекин гап киши уни кашф қила билишида.

Исматилла САИДОВ: — Илгари раҳбарга бир томондан осон эдими-ей. Райком котиби хато қилса, ижроком раиси тузатиши мумкин, бу ёқда кенгаш раиси ҳам турарди. Энди ҳамма нарса ҳокимга бориб тақалади. Ҳамма унинг амри фармонини кутиб туради. Халқимизда яхши ибора бор: «семизликни қўй кўтаради». Анча-мунча одамни ҳокимлик ваколати шошириб қўйса ажабмас. Чор-атрофдан кўрсатилаётган иззат-икром, ўзининг ели билан талайгина ишларнинг бажарилиб кетаётганлиги ўзига бино қўйиш касалига олиб келиши мумкин. Ана шунда ҳавоаниш бошланади, одамларнинг ташвишини назар-писанд қилмаслик бошланади. Бу ўринда раҳбарнинг мард-тантилиги, йўл қўйилган камчиликларни тан ола билиши муҳим аҳамиятга эга. Раҳбарда ана шундай фазилат бор экан, аҳволни жойига келтириш мумкин. Акс ҳолда у давлат манфаатларига путур етказаверади. Ундайларни тартибга чақиришдан бошқа илож йўқ.

Анвар ЖЎРАБОЕВ: — Кўп хатолар ўз устида ишламаслик, оромини бузишни хоҳламаслик, ўзини хон, кўланкаси майдон деб ҳис қилиш оқибатида келиб чиқади. Раҳбарлар ана шу иллатлардан ҳам халос бўлишлари керак. Президентимиз Ислом Каримов шу йил апрель ойида Жиззах вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқида маҳаллийчилик ва уруғчилик кайфиятини аёвсиз танқид қилган эди. Сир эмас, ҳозир ҳам гоҳо «сен — самарқандликсан», «сен тошкентликсан» ёки «сен бухороликсан» деб, тоифакашлик қилиш учраб туради. Бир нарса аён: бундан фақат умум иши зарар кўради.

Кадрлар ҳақида мулоҳаза юритар эканмиз, уларга ишлаш учун шарт-шароит яратиш, тазйиқлардан муҳофаза этиш лозимлиги ҳақида ҳам айтиш керак. Токи халқ номидан иш кўрадиган кишиларга бериладиган имкониятлар етарли бўлсин.

Исматилла САИДОВ: «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ва бошқа айрим қонуну ҳужжатларда бу нарса эътиборга олинган.

Ерқин МУҲАМЕДОВ: — Давлат ҳокимияти органлари тизимини такомиллаштириш бўйича катта ишлар олиб борилмоқда. «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги ҳамда «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун лойиҳалари ана шу саъй-ҳаракетларнинг натижасидир.

Ўзбекистон Республикасининг янги Конституцияси қабул қилинган ва республикамиз мустақил тарзда қадам ташлаётган ҳозирги даврда маҳаллий давлат ҳокимияти ва ўзини ўзи бошқариш органларига бўлган талаб тубдан ўзгариб бормоқда. Саксонинчи йилларда қабул қилиниб, амалда бўлган вилоят, туман, шаҳар, қишлоқ Советлари тўғрисидаги қонунлар ва маҳалла қўмиталари тўғрисидаги Низом ҳозирги кун талабига жавоб бермаяпти. Шундан келиб чиққан ҳолда, суҳбатимиз аввалида номлари қайд этилган янги қонунларнинг қабул қилиниши давр талабидир.

«Маҳаллий давлат ҳокимияти» тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ўн иккинчи сессияда биринчи ўқишда кўриб чиқилган бўлиб, депутатларимиз ушбу лойиҳа устида яна ишлаш лозимлигини ва «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси билан бир вақтда кўриб чиқишни таклиф этдилар. Ана шу таклиф, мулоҳазалар туфайли шу икки лойиҳа Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари қўмитаси томонидан Олий Кенгашнинг ўн учинчи сессияси муҳокамасига қўйиляпти.

Давлат ҳокимияти тўғрисидаги мажмуа вакиллик ва ижроия ҳокимиятининг ваколатларни аниқ-тиниқ белгилаб берилиши билан характерлидир. Алоҳида бўлимда халқ депутатлари Кенгашлари фаолиятининг ташкилий асослари, сессияларини ўтказиш тартиби, доимий комиссиялар ҳамда бошқа депутат тузилмалари иши баён этилган. Ҳоким олий мансабдор шахс бўлиб, у бир вақтнинг ўзида вакиллик ва ижроия ҳокимиятига раҳбарлик қилади. Мажмуада раҳбар шахсларни ишга тайинлаш ва вазифасидан озод этиш масалалари тартиби белгиланган. Хўш, жойлардаги ҳокимият органлари фаолиятининг иқтисодий ва молиявий асослари қандай бўлади? Халқ депутатлари Кенгашлари ва ҳокимларнинг ваколатлари, вакиллик органлари ҳамда ҳокимлар фаолиятидаги ўзгаришлар нималардан иборат? Ундан ана шу каби қатор саволларга жавоб топиш мумкин.

«Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг асосий қоидалари юқоридаги қонун лойиҳаси билан бевосита боғлиқдир. Уни республикамиздаги давлат бошқаруви ва фуқаролар ҳаётига оид меъёрларни белгиловчи мажмуалар тизимининг якунловчи бўғини дейиш жоиздир. Маълумки, ислоҳот муносабати билан шаҳарча, қишлоқ ва овул кенгашлари фаолиятида ўзгаришлар юз берди. Лойиҳада эса шундай бир шароитда ўзини-ўзи бошқаришнинг ҳуқуқий асослари ишлаб чиқилди.

Шавкат МИРЗИЁЕВ: — Биз бу ҳужжатларни ниҳоятда интиқлик билан кутяпмиз. Негаки ҳозир уларсиз ишлаш қийин бўлади. Фикримча лойиҳалар яхши тайёрланган. Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисидаги мажмуа етти боб, йигирма тўққизта моддадан иборат бўлиб, тегишли қоидалар аниқ, лўнда баён этилган. Хусусан ҳокимлар ва халқ депутатлари кенгашларининг ваколат муддати беш йил қилиб белгиланганлиги айни муддао. Бу халққа хизмат қилиб, ҳурмат эътибор қозониш учун етарли муддат. У ёғи қандай бўлади? Хизматингга яраша баҳойингни олаверасан. Хоҳлашса лавозимингда қолдиришлари мумкин, бўлмаса... Кўпчиликнинг амри вожиб.

Мажмуанинг тўртинчи моддасида ноиблар кенгашлари ва ҳокимлар ўз ҳудудларида ўз-ўзини бошқариш органлари ривожланишига кўмаклашадилар ҳамда уларнинг фаолиятини йўналтириб турадилар, деб кўрсатилган. Республика Конституциясининг тегишли моддасида эса маҳалла қўмиталари ана шундай органларнинг бири эканлиги қайд этилади. Биз ҳозир уларга эътиборни кучайтирдик. Маҳаллалар эса фаолиятимизда бизга яқиндан ёрдам бермоқда.

Шу ўринда эътиборингизни яна бир масалага қаратмоқчиман. Лойиҳада Тошкент шаҳридаги туманларда валюта фондидан ноиблар кенгаши рухсати биленгина фойдаланилиши белгиланган. Бу қоидага қўшилиш қийин. Чамаси ушбу тартиб жорий этилса, шаҳар районларининг аҳволи енгиллашмайди. Боисини тушунгандирсиз. Биз учун рухсатни халқ депутатлари шаҳар кенгаши бериши керак бўлади-да. Қани энди шу масала туманда кўриб чиқилса! Қолаверса, бюджет маблағларидан фойдаланиш учун тегишли кенгашларнинг рухсати даркор экан, советларни йилига икки марта эмас, тезроқ чақириб туришни одатга киритиш лозим бўлади.

Умуман ушбу қонун қанчалик тез қабул қилиниб, таомилга кирса шунчалик яхши бўлади, деб ҳисоблайман.

Шукур ТЕМУРОВ: — Ҳар икки қонун лойиҳаси маҳаллаларда, фаолларимиз йиғилишларида кенг муҳокама қилинмоқда. Ушбу муҳокамалар чоғида ижобий фикрлар билан бирга мазкур қонун лойиҳаларида маҳалланинг устиворлиги ўз аксини топмаганлиги ҳам айтилмоқда. Қонун лойиҳаларини тайёрлашда халқимизнинг тарихий анъаналаридан, миллий-психологик ўзига хослигидан келиб чиқилса, маъқул бўларди.

Умуман олганда, маҳаллалар давлат ҳокимиятининг асосий таянчига айланиб бормоқда. Ҳозир республикамизда уларнинг сони 12 мингтага етди. Вилоят, туман ҳокимликлари маҳаллалаштиришга алоҳида эътибор билан қарамоқдалар. Масалан, Самарқанд шаҳри, Пастдарғом, Ғаллаорол туманлари, Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек ва Яккасарой туманларида бу иш яхши йўлга қўйилган. Шу боис ижтимоий-сиёсий ҳаётимиз кўзгуси — ўзбек маҳалласининг давлат тизимидаги ижтимоий, ҳуқуқий ўрнини белгиловчи қонун бўлиши давр талаби бўлиб қоляпти.

Тожихон ЗОЙИТБОЕВА: — Ҳақиқатан ҳам маҳалла қўмиталари ҳокимият тизимида ўз ўрнини топмоқда. Халқ ҳокимиятчилигининг ҳақиқий ҳолат ва маъноси айнан маҳалла қўмиталари ишида намоён бўлаётир. Қишлоқларда маҳаллалаштириш бироз суст. Бунинг ўзига хос сабаблари бор, албатта. Моддий манфаатдорлик бўлмагач иш ҳам ўзига яраша бўлиши тайин.

Энди бевосита қонун лойиҳаси ҳақида. Йиғин раиси (оқсоқоли) девонида ишлайдиган ходимлар тузилмаси ва сони уларга бириктирилган вазифаларга қараб белгиланиши айни муддао. Қонун лойиҳасининг VI-бўлимидан кўриниб турибдики, амалда девон ходимлари тузилмаси ва сони ўзгармай қолади. Тўғри, лойиҳада йиғин раиси девонида ишлайдиган ходимлар сонини белгилаш йиғиннинг ҳуқуқ доирасига киритилган. Бироқ ушбу девонда ишловчилар тегишли туман ёки шаҳар бюджети ҳисобидан маош оладилар. Ўйлайманки, туман ёки шаҳар кенгаши уларнинг сонини кўпайтириб юборишга йўл қўймайди. Аҳолига зарур тасдиқномалар, маълумотномалар берадиган котиб, хўжалик дафтари юритадиган ҳисобчи, ҳарбий хизматни ўтаган ва ҳарбий ёшдагиларнинг ҳисобини қилиб турадиган ходим эса албатта бўлиши керак.

Қонун лойиҳасида йиғин раиси (оқсоқоли)нинг маслаҳатчилари бўлиши белгиланганги маъқул бўлган. Маслаҳатчилар жамоатчилик асосида ишласалар ҳам уларнинг фикр-мулоҳазалари асқотади, деб ўйлайман.

Турғун УМУРЗОҚОВ: — Ҳокимлик тизими ўзининг ҳаётийлигини кўрсатаяпти. Илгари арз-дод билан келувчилар эшигингни бузгудек бўлишарди. Лекин уларнинг муаммолари билан қизиқадиган одамнинг ўзи йўқ эди. Энди шикоят ва аризалар жойларнинг ўзида ҳал қилинаяпти.

Ҳокимлик бугунги кунда одамларда мулкка, ҳаётга бўлган муносабатни ўзгартириб юборди. Ҳоким халқ билан маслаҳатлашиб, нима қилиш кераклигини олдиндан белгилаб оляпти. Турмуш муаммоларини ҳал этишда кўпчиликка бошқош бўлмоқда.

Мен «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг 5-боб 21-моддасидаги, ҳоким ва унинг ўринбосарлари халқ депутатлари тегишли Кенгашининг депутатлари орасидан тайинланадилар ва тасдиқланадилар, деган жумлага мулоҳаза билдирмоқчиман. Бу ўринда чегараланиш борга ўхшаб кўринади. Менимча Конституцияда кўрсатилганидек, халқ ўзи ишонган ҳар қандай кишини раҳбарликка сайлаши мумкин. Шу масала ўйлаб кўрилса, яхши бўларди.

«Фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси хусусида ҳам мулоҳазам бор. Унда йиғин раиси (оқсоқол) қатор вазифаларни ижро этиши лозим бўлган котибни тайинлайди, деб кўрсатилади. Котиб техник ходим эмас, масъул мансабдор шахс ҳисобланади. Шу боисдан фуқаролар олдидаги масъулиятини ошириш учун котибни оқсоқол тайинлагач фуқароларнинг йиғинида тасдиқлатиб олиш жорий этилса тўғри бўларди.

Анвар ЖЎРАБОЕВ: — Юртимиз истиқлол нашъу намосидан баҳраманд бўлиб истиқбол сари одимлаб бормоқда. Бунда Президентимиз Ислом Каримовнинг чуқур ўйлаб тузилган дастури бизга байроқ бўлиб хизмат қилаётир. Ҳокимлик тизими ҳаётда ўз ўрнини топмоқда. Жойларда давлат ҳокимияти органлари системасини такомиллаштириш ишлари давом этаётир. Республика Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси бу йўналишдаги ишларнинг ниҳояланишига катта туртки бериши шек-шубҳасиздир. Давлат ҳокимияти ва фуқароларнинг ўз-ўзини бошқаришга қаратилган икки қонун лойиҳаси олий анжуман тасдиғидан ўтгач ҳаётимиз, турмуш тарзимизнинг яхшиланиши, изга тушишига ёрдам беради, ҳуқуқий давлатни таркиб топтиришда ўзига хос босқич бўлиб хизмат қилади.

Давра суҳбатини Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Жалолиддин САТТОРОВ ва Ойбек РАҲИМОВлар ёзиб олишди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг
сессияси олдидан

ОҚҚАН ДАРЁ ОҚМАСДАН ҚОЛМАС

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРИ Р. А. ГИНИЯТУЛЛИН БИЛАН МУЛОҚОТ

— Ҳурматли Рим Абдулович! Бундан икки-уч йил бурун ҳам собиқ иттифоқ, ҳам республикамиз оммавий-ахборот воситаларида мамлакатда рўй берган экологик фожеаларнинг бош айбдори қилиб собиқ СССРнинг Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги кўрсатилар эди. Сиз узоқ йиллардан буён шу соҳада ишлаб келаётган мутахассис-раҳбар сифатида бундай нуқтаи-назарнинг пайдо бўлиш сабабини қандай изоҳлайсиз?

— Гапнинг очиғи, ўша пайтда бор ҳақиқат тўлиғича айтилмаган эди. Мавжуд сиёсий тузумнинг ва бошқарувдаги маъмурий-буйруқбозлик тизимининг барча нуқсону айблари собиқ иттифоқ вазирлиги зиммасига юклашга ҳаракат қилинди. Гўё Марказқўм ва ҳукумат ҳеч нарсадан хабари йўғу ҳамма камчиликни вазирлик қилган. Ўша йилларда вазирлик системасига ер ўзлаштиришнинг режалари белгиланиб, маблағ ажратилар эди. Албатта, кечаги кунимиз нуқул камчилигу хатолардан иборат деган фикрдан мутлақо йироқман. Биз ўтган даврда қилинган кўплаб хайрли ишлардан ҳам кўз юммаслигимиз лозим. Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов ҳам ўтмишимизни унутмасдан янги жамият қурмоқдамиз деганларида халқимизнинг етмиш йил ичида амалга оширган энг эзгу ишларини назарда тутмоқдалар. Республикамиз мисолида гапирадиган бўлсак, ҳозир ҳар йили мамлакатимиз аҳолиси қарийб ярим миллионга кўпайиб бормоқда. Айни пайтда Ўзбекистонимизнинг 9,5 миллион аҳолиси янги ўзлаштирилган ерларда яшайди. Янги ерларни ўзлаштириш ва сув йўлларини қуришда айрим хатоларга йўл қўйилди, бажарилган ишлар сифати қониқарли даражада бўлмади — аммо халқ хўжалигини ривожлантиришда, одамларни иш, уй-жой билан таъминлашда ва муҳим инфраструктураларни яратишда дадил қадамлар қўйилди.

— Ҳозир жамиятимиз билан бирга иқтисодий муносабатлар ҳам янгиланиб, бошланган ислоҳотлар янги бир паллага кирди. Айтинг-чи, вазирлик тизимида қандай ўзгаришлар рўй бермоқда?

— Ушбу саволингизга тарихимиздаги бир мисол билан жавоб бошламоқчиман. 1877 йил чор мустамлакачи маъмурлари Туркистондаги сув хўжалиги тизимини бутунлай ўзгартириб, «янгиламоқчи» бўлишган (Уларнинг назарида маҳаллий халқ бу борада ҳам «қолоқ», «саводсиз» эди-да). Аммо улар қанча уринишмасин ҳеч нарсанинг уддасидан чиқа олишмаган. Сўнг сув хўжалигини яна ўзбек миробларига қайтаришга мажбур бўлишган. Қиссадан ҳисса шуки, мироблик ва сув хўжалиги ишларининг ёши инсоният ёшига тенг. Уни сунъий равишда ўзгартириб бўлмайди. Айниқса, бизнинг қадим диёримизда бу соҳада шундай ноёб ва улкан тажриба тўпланганки, ота-боболаримиз анъана ва иш услублари, миришкор миробларимизнинг мероси ҳали кўп авлодларимизга дастуруламал бўлишига шак-шубҳа йўқ. Мен бу билан бизда ҳамма ишлар эскича давом этмоқда демоқчи эмасман. Аксинча, ҳар қандай янгилик унутилган эскиликдир, деганларидек, биз янгилик ортидан қувиб, бўлар-бўлмас усулларни тажриба тариқасида синаб кўришдан тийилиб, кўпроқ халқ тажрибасига, ўтмиш меросимизга суянишимиз керак, демоқчиман.

Ислоҳотларга келсак, бизни кўпроқ замонавий технологиялар қизиқтиради. Кадрларимизда малака ва тажриба етарли. Аммо сувни иқтисод қиладиган, кам сув билан кўп ерни суғорадиган янги технологиялар зарур. Ҳозир олдимизда турган энг долзарб муаммолардан бири сув исрофгарчилигини иложи борича камайтиришдан иборат. 30 фоизга яқин сув истеъмолчига етиб бормасдан ариқларга сингиб кетмоқда. Иложи борича сув йўлларини қисқартириб, уларни реконструкция қилишни жадаллаштириш лозим. Республикамизда ерларнинг нотекислиги оқибатида ҳам кўп сув исроф бўлмоқда. Япония тоғли ўлка бўлганлиги сабаб ерлари бизникидан ҳам нотекис. Улар бу муаммони ерларни кичик-кичик карталарга бўлиб ҳал қилишди. Бу ҳам ўзига хос бир технологиядир. Ҳозирги пайтда томчилаб ва ер бағирлатиб суғориш энг самарали усуллардан саналади.

Томчилаб суғориш бўйича Исроилда «Тифон» деб номланувчи янги технологик тизим яратилди. Бунинг натижасида ҳар қандай оқава ва тўпланиб қолган сувларни тозалаб, суғоришга ишлатиш имкони туғилди. Уни саноатда ҳам кенг қўллаш мумкин. Гап янгилик ҳақида кетар экан, биз ҳам ана шундай ноёб технологияларга эга бўлишга интилишимиз жуда муҳимдир.

— Ўтган йили ва бу йил республикамизда ёғингарчилик, сел, жала ҳаддан зиёд бўлди. Айрим жойларда кетма-кет сув тошқинлари рўй берди. Табиий офатлардан аҳолини, халқ хўжалиги объектларини ҳимоя қилиш ва самарали муҳофаза усулларини қўллашда қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— 1992 йил ва шу йил апрель-май ва июнь ойида бўлган ёғингарчилик кейинги 20—30 йил мобайнида кузатилмаган эди. Ўтган йили Амударёда секундига 6000 кубометрдан зиёд сув оқди. Аввал 2000 кубометр сув оққанлигини эсласак дарё бўйида яшаётган аҳоли қанақанги машаққатларни енгиб ўтганлигини тасаввур қилиш мумкин. Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида 25—50 кубометр сув ўтадиган сойларга сел ва жала туфайли 200—300 кубометр сув келди. Сўнгги 50—60 йил ичида мутлақо сув ўтмаган ўзанларда тўсатдан жуда катта миқдорда сув пайдо бўлди. Зарафшон дарёсининг сўнгги 30 йил мобайнида қуриб қолган ва 40—60 кубометр сув сиғадиган ўзанидан йигирма кун мобайнида 300 кубометрдан ортиқ сув оқиб турди. Фарғона водийси вилоятларида уч ой мобайнида бир кун ҳам табиат «тинч» турмади. Бу ерда одатдаги меъёрга нисбатан 300—400 фоиз кўп сув пайдо бўлди. Шу нарсани алоҳида таъкидлаш керакки, ҳамма жойда барча зарур ишлар ҳукуматимиз ва вилоятлар ҳокимликлари билан ҳамкорликда ўз вақтида амалга оширилганлиги туфайли қурбонлар бўлмади. Халқимиз бир ёқадан бош чиқариб, кечани-кеча, кундузни-кундуз демай табиий офатга қарши фидокорона курашди.

Табиий офатлар вилоят, туман, шаҳар, қишлоқ ва маҳаллаларда сув хўжалигининг бузилишига олиб келган камчиликларга йўл қўйилганлигини ҳам кўрсатди. Кўпгина жойларда ариқ ва зовурлар ўз вақтида тозаланмаганлиги ва завод-фабрикалар чиқиндилари анҳорларга ташланганлиги, дарё бўйларида молхона, чўчқахоналар қурилиб, ўзанлар торайиши оқибатида сувнинг чиқиши йўллари беркилиб қолганлиги сабаб аҳолига ва иқтисодимизга катта зарар етказилди. Қадимдан мусулмон халқи сувни муқаддас билиб унга ҳатто тупуришни ҳам оғир гуноҳ санаган. Ҳозир эса ариқ-анҳорларга аҳлат ташлаш, сой ва дарё ўзанларини турли чиқиндилар билан тўлдириш одатий тусга кирмоқда. Оққан дарё оқмасдан қолмас деганларидек, дарёлар эрта-ми-кечми барибир ўз ўзанига қайтади. Ана шунда унинг йўли сунъий равишда тўсилган бўлса — сув ҳеч нарсани аяб ўтирмайди. Мен шу суҳбатдан фойдаланиб мамлакатимиз аҳолисига, вилоятларимиз раҳбарларига мурожаат қилиб, дарё, ариқ ва анҳорларимиз ва барча сув йўлларининг табиий ҳолатини сақлашга, уларни тез-тез тозалаб туриб, ҳар қандай қийин вазиятга шай туришга чақираман. Халқимизда отанг мироб бўлса ҳам сувни, ариқни тозалаб ич, деган ҳикмат бор.

— Рим Абдулович, умуман бир йилда Ўзбекистонга халқ хўжалиги ва аҳолига қанча сув сарфланади? Дарёларимизда сув миқдори қандай?

— Мамлакатимизда барча соҳалар бўйича бир йиллик ўртача сув сарфи 65 миллиард кубометрни ташкил қилади. Шундан 16—17 миллиард кубметри пахтага ишлатилади. Рақамлардан кўриниб турибдики, баъзилар ўйлаганидек сув асосан пахтага сарфланаётгани йўқ. Асосий сув манбаларимиз бўлган — Аму ва Сирдарёда ҳозир 2,5 минг кубометр сув бор. Ўзбекистонга 4 минг, Марказий Осиё давлатларига эса 7 минг кубометр сув зарур. Давлатимиз 4,5 минг кубометр сувни сув омборларидан олади. Юқоридаги рақамлардан сув омборлари ҳаётимиз учун нақадар зарурлиги кўриниб турибди. Кўпчилик сув омборларида ҳаддан зиёд сув тўпланганлиги учун Орол денгизи қуриди, деб айтишади. Омборларда қиш ойларида йиғилган сув ёз ўтиб кузга келганда сарфланиб бўлинишини аксарият одамлар билмаса керак. Вазирлик омборларга сув йиғиб уни ўзи «ичиб» қўяётгани йўқ. Сув қонуний эгаларига қайтарилмоқда. Биз фақат йил ўн икки ой халқ хўжалигимиз ва аҳолимизга сув етарли бўлишини таъминлаб турибмиз, холос.

— Ўзингиз юқорида Орол денгизи муаммосини тилга олиб ўтдингиз. Айни чоғда экологик фалокат минтақаси деб эълон қилинган бу жойда қанақанги ишлар амалга оширилмоқда, умуман мазкур регионда аҳвол қандай?

— Шу кеча-кундузда денгизнинг қуриган майдонларида экологик ҳимоя системаси яратилди. Бунинг натижасида Орол зонасида экологик аҳволнинг ёмонлашуви тўхтатилди. Аввал қум ва туздан иборат бўлиб қолган майдонлар яшил тус олмоқда. Минтақанинг ўсимлик дунёси аста-секин бўлса-да тикланмоқда. Амударё дельтасида ўрмонзор пайдо бўла бошлади. Чорвачилик билан шуғулланиш учун реал имконият туғилди. Денгизнинг қуриган қисмидаги кўллар сони 146 та, умумий майдони эса 3500 кв. километрга етди. Денгизнинг аввалги 200 километрдан иборат чегарасида экологик мувозанат барқарорлашди.

Денгизнинг қуриган қисмида кўллар ҳосил қилинганлигининг экологик жиҳатдан ташқари иқтисодий аҳамияти ҳам ошиб бормоқда. 1992 йилда ушбу кўллардан 3 минг 400 тонна балиқ ушланди. Бу 1989-90 йилларни қўшиб ҳисоблаганда, икки марта ортиқдир. Кўлларда балиқчиликни янада кўпайтириш учун ўтган йили минг тонна балиқ қолдирилди. Ушбу даврда чанг ва қумларнинг кўчиши 2,5 миллион тоннага камайди.

Эндиги вазифа Оролбўйидаги алоҳида тадбирларни дастурий комплекс ишларга айлантиришдан иборат. Амударё ва Сирдарё ўртасида янги дельта ҳосил қилиш ҳаётий заруратга айланиб қолди. Чунки бу ўрталикдаги 300 километрда умуман сув йўқ. Агар қурғоқлик янада кенгайса уни тўхтатиб қолиш жуда қийин кечади. Хуллас, Орол фалокати умумжаҳон миқёсидаги муаммога айланган бўлса-да, уни ҳал қилишнинг асосий оғирлиги ва масъулияти Марказий Осиё давлатлари зиммасига тушади.

— Бир пайтлар Ўрта Осиё деб номланган республикаларимиз ўртасидаги сув ресурсларини тақсимлаш собиқ Иттифоқ томонидан амалга оширилар эди. Энди минтақада ижтимоий-иқтисодий вазият тубдан ўзгарди. Янги Мустақил давлатлар қарор топди. Улар ўртасида сув билан боғлиқ масалалар қандай ҳал этилмоқда?

— Ҳозир Марказий Осиё деб юритилаётган томири ягона, дилию тили бир, қон-қардош Туркистон давлатлари ўртасида ҳамма соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорлик, кўз тегмасин кун сайин ривожланиб бормоқда. Биз бир ота-онанинг фарзандларидек асрлар оша бир дарёдан сув ичиб, шу заминда деҳқончилик қилиб келмоқдамиз. Бизларни бўладиган, тортишадиган ҳеч нарсамиз йўқ. Президентимиз Ислом Каримовнинг ташаббуси билан тузилган Марказий Осиё давлатлари Ҳамдўстлиги халқларимизни янада яқинлашувини, бирлиги ва дўстлигини таъминлади. 1991 йил Қозоғистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Тожикистон сув хўжалиги вакиллари Тошкентда йиғилиб, бешта давлат мавжуд сувдан фойдаланишда тенг ҳуқуққа эга эканлигини тасдиқлаб, келишиб олдик. 1992 йилнинг февраль ойида эса Алмати шаҳрига тўпланиб, сув соҳасида Марказий Осиё давлатлари битимини имзоладик. Шу билан бир қаторда беш мамлакат ўртасида «Давлатлараро сувни координация қилиш комиссияси»ни туздик.

— Ўзингиз ва оилангиз ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— 1943 йил Жиззах вилоятининг Зомин туманида туғилганман. Ўрта мактабни тугатганимдан кейин дастлаб қурилиш техникумида ўқидим. Сўнг ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтини битирдим. 1965 йил сув хўжалиги соҳасида ишни оддий инженерликдан бошлаганман. Орада қисқа муддат республика режа давлат қўмитасида ишладим. 1989 йилдан вазирман.

Оиламизни мироблар оиласи деса бўлади. Тақдир тақазоси билан ҳатто куёвларимнинг ҳам мутахассислиги мироб. Ҳозир икки ўғлим ирригация институти қошидаги лицейда ўқишмоқда.

— Демак, касбингизнинг, ишингизнинг ишончли давомчилари бор экан-да?..

— Умид қиламанки, шундай!

— Суҳбатимиз Ватанимиз Мустақиллигининг икки йиллик байрами нишонланадиган кун арафасида ўтмоқда. Ана шундай улуғвор шодиёна пайтда кўнглингиздан нималар кечмоқда, касбдошларингизга қандай ниятлар билдирмоқчисиз?

— Аввало ҳалол меҳнат, ўз касбининг устаси бўлиш инсон ҳаётининг бош мезонларидан бўлиши керак. Элу юртга фойданг тегаётганлигини сезиб турсанг, одамларга яхшилик қилиш асосий мақсадинг бўлса — йўлнинг ойдин, кўнглинг хотиржам бўлиши тайин. Биз, Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси истиқлолимизни фидойи меҳнатимиз билан мустаҳкамлайдиган вақт келди. Фурсатдан фойдаланиб севимли газетамиз «Халқ сўзи» орқали республикамиз мелиорация ва сув хўжалигининг бир юз эллик минглик жамоасини муқаддас байрамимиз — Мустақиллик куни билан чин дилдан қутлаб, уларга машаққатли ва шарафли ишларида муваффақият, ўзларига мустаҳкам соғлик ва оилавий бахт тилайман. Ҳар кимнинг эзгу ниятлари ўзига йўлдош бўлсин.

— Самимий суҳбатингиз учун раҳмат!

«Халқ сўзи» мухбири Ж. САФОЕВ суҳбатлашди.

ИҚТИСОДИЁТ ЧОРРАҲАЛАРИДА

ЙЎҚ, ПАРРАНДА ЗАРАР КЕЛТИРМАЙДИ!

Ғаллаорол паррандачилик фабрикаси жамоаси жорий йилда жами 34 миллион сўм соф фойда олмоқчи эди. Йилнинг биринчи чорагидаёқ бу миқдор 25 миллион сўмни ташкил қилди. Нималар эвазига! Фабрика бош муҳандиси Бахтиёр РУСТАМОВ шу ҳақда ҳикоя қилади:

— Ҳозирги кунда бир кило озуқанинг нархи 30 сўмдан ошиб кетди. Биз шунча пулга уни харид қилиб ололмаймиз. Шунинг учун ҳам ислоҳотни айнан озуқа тайёрлашдан бошладик. Аввал омбор, уй қилдик. Унинг 40 фоизи оқсил, жуда тўйимли. Бундан ташқари товуқларнинг патидан пар ёстиқ тикадиган цех ҳам ташкил этдик. Унга 5 минг сўм сарфланган эди, ҳозир ҳар ойда 120 минг сўм фойда олинмоқда. Сўйилган товуқ-жўжаларнинг гўшту суягини қуритиб, майдалаб, ун шаклида емга қўшиб товуқларга беряпмиз. Бизга у икки сўмга тушяпти. Ҳолбуки оқсил моддалари жиҳатидан у ҳатто 30 сўмлик емдан афзал. Шунингдек, совун цехини ишга туширдик. Ҳозир ҳар ойда икки тоннага қадар совун ишлаб чиқараяпмиз. Уни, энг аввало, фабрика ходимларига, кейин эса туман савдо дўконларига сотяпмиз.

Рационализаторимиз Вадир Ҳайдаров ташландиқ томни таъмирлади. Бир четда чириб ётган симтўрни тиклаб, бузилган битта инкубаторни созлади ва бедана цехини ишга туширди. У ерда ҳар куни 300 дона бедана тухуми очиляпти.

Синиқ, майда, ностандарт тухумларни ун қилувчи цехимиз кондитер фабрикалари билан шартномалар туздик. Хуллас, бизда чиқитсиз иш жараёни йўлга қўйилганлиги сабабли соф фойда олиш кўпаяпти.

Ҳозирги кунда кўпгина паррандачилик фабрикалари қарз олиб кун кўраяпти. Биргина бизнинг вилоятда ем етишмаслиги оқибатида тўртта товуқ фабрикаси ёпиб ташланган эди. Улар яқинда қайтадан фаолият бошлашди. Илгарилари бу фабрикалар қатори ҳам зотли тухумлардан жўжа очтириш ниятида бошқа республикаларга бош уриб борардик. Энди бу масала ўзимизда ҳал бўлган.

Бизнингча, парранда фабрикаларига дотация бериш шарт эмас. Фақат биз оладиган озуқанинг нархи 15 сўмдан оширилмаса эди, биз ҳам маҳсулотимизни арзонлаштирган бўлар эдик. Ахир илгарилари фақат Жиззах шаҳрининг ўзида ҳар куни 80—100 минг дона тухум харид қилишарди. Ҳозир 10—15 минг донадан ошмаяпти, чунки харид камайган. Хуллас, фабрикаларга бериладиган қарзларни озуқани арзонлатишга сарфлаш керак.

Шу ўринда савдо ходимларига ҳам жиндай эътирозимиз бор. Улар сарфлаган ҳаражатларига қараб, тухум устига 5 фоиздан 20 фоизгача устама нарх қўйиб сотишлари керак. Аммо, улар фақат 20 фоиз устама билан сотяптилар. Шундоғам қиммат тухум баттар қимматлашиб, харидорни чўчитаяпти. Маҳсулотни қимматроқ эмас, балки кўпроқ сотишга қизиқиш керак.

Олинган фойдамизнинг бир қисмини ижтимоий соҳаларга ҳам сарфлаяпмиз. Жумладан, илгари 5—6 чақирим наридаги мактабга қатнайдиган фарзандларимиз учун шу ернинг ўзида 540 ўринли мактаб қуриб бердик. Унинг 300 ўринли иккинчи навбатини янги ўқув йилигача топшириш ниятимиз бор. Болалар боғчасининг иккинчи навбати яқинда тугалланади. Хуллас, ишлаб чиқариш жараёнини конвейерга айлантирганимиз каби иқтисодий, ижтимоий ва маданий соҳаларни ҳам шу тарзда ривожлантиришнинг барча чораларини кўраяпмиз. Зеро, паррандачилик зарар келтиради, деганлари ёлғон. Паррандачилик етти хазинанинг бири. Ота-боболаримиз бу ҳикматни билиб айтишган.

«БОҒИШАМОЛ НАСИМИҒА КУЙГАН ДИЛИМ ЗОР АЙЛАБОН»...

АНДИЖОННИНГ БОҒИШАМОЛИДА БОБУР НОМИДАГИ МИЛЛИЙ БОҒ БАРПО ЭТИЛАЁТИР

БОҒИШАМОЛ. Бу сўзни, ҳинд элида шоҳ бўлиб давру даврон сурган Заҳириддин Муҳаммад Бобур бир умр такрорлаб, кўзларида нам ила бу юртга илҳақ бўлиб ўтди. Тақдир экан, у Боғишамолни қайта кўролмади.

Бугун унинг юртдошлари шоир хотирасини абадийлаштириш борасида хайрли ишлар қилишмоқда. Ўтган йили Андижон шаҳридан йўлга чиққан илмий изланувчан жамоа Бобур юрган йўллар бўйлаб Афғонистондан Ҳиндистонгача сафарда бўлишди. Улар ўзлари билан Бобур дафн этилган қабрдан бир сиқим тупроқ ҳам олиб қайтдилар.

Мамлакатимиз мустақиллигининг икки йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўрилаётган айни кунларда Бобур қўмсаб ўтган Боғишамолда шоир хотирасини абадийлаштириш борасида қизғин иш олиб борилаётир. Қурувчилар, дурадгорлар, мармар усталари муҳандислар Боғишамол чиройига чирой қўшаётган миллий боғни ҳар тарафлама пўрқам бўлишига эътибор беришмоқда.

ТАСВИРЛАРДА: 1. Бобур рамзий қабри устига қурилган мақбаранинг умумий кўриниши. 2. Назиржон Баратов етакчилигидаги усталар мақбара гумбазини бежирим бўлишига эътиборни қаратишган. 3. Абдумалик Розиқов ва Линур Галиев рамзий қабр устига мармар лавҳалар ўрнатишмоқда. 4. Бобур номидаги миллий боғ раҳбари Жўрахон Мамажонов, Андижон сув иншоотлари қурилиши трестининг омилкори Шавкатжон Ашматов билан навбатдаги ишларни режалаштирмоқда. 5. Миллий боғ йўлакларини равон бўлиши Андижон Автойўл акционерлик бирлашмасининг Маткомил Мадраҳимов етакчилигидаги ишчилари зиммасида. 6. «Меъмор» устахонасининг дурадгори Каримжон Абдуллаев савобли ишга қўл урган. У ўз шогирди билан боғдаги масжид биносида ёғоч ўймакорлик ишларини ниҳоясига етказаяпти.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ тасвирлари.

Жаҳон 24 соат ичида

ЎЗАРО АЛОҚАЛАР ҚАЙТА ТИКЛАНАДИ

ВАРШАВА. 26 август куни Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин билан Польша Вазирлар Кенгашининг раиси Х. Сухоцкая ўртасида бўлиб ўтган учрашувда Россия — Польша иқтисодий ҳамкорлигининг баъзи жиҳатлари кўриб чиқилди.

Х. Сухоцкаянинг журналистларга маълум қилишича, учрашувда Россиядаги аҳвол, Россия Федерацияси янги конституцияси лойиҳаси ҳақида ҳам сўз борди. У Польша — Россия декларацияси ҳақида гапира туриб: «Биз мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро алоқаларни қайта жонлантириш учун ҳар йили ўзаро мол алмашишнинг бир йиллик протоколларига асосланиб иш кўрадиган, икки давлат вакилларидан иборат ишчи гуруҳи тузишни таклиф этдик», — деди.

ДЕНГИЗГА ЙЎЛ

ДЕҲЛИ. «Қуриладиган янги темир йўл Марказий Осиёдаги уч мамлакат — Туркманистон, Афғонистон ва Покистонни бир-бири билан боғлайди. Сешанба куни Исломободда уни барпо этишга келишиб олинди», деб хабар беради «Экономик таймс» газетаси.

Бу темир йўл Туркманистон ва Афғонистоннинг денгизга чиқиши учун имконият яратади. Мўлжалга кўра «Шарқий тезюрар» Ашгабатдан чиқиб, Афғонистоннинг Ҳирот ва Қандаҳор, Покистоннинг Кветта шаҳарлари орқали йирик порт — Карочига боради.

ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНАДИ

ВАШИНГТОН (МОСКВА). Россия Федерацияси Бош вазири шу йил 29 август — 2 сентябрь кунлари амалий визит билан Америка Қўшма Штатларига боради. Сафар чоғида Россиянинг космос, ёқилғи ва энергетика, атом энергияси соҳаларида океан орти мамлакати билан ҳамкорлиги масалалари муҳокама этилади. «Бу музокаралар АҚШ ҳукумати, Америка ишбилармонлари доираси Россияга жиддий эътибор бераётгани, унга тадбиркор шерик сифатида қараётганининг аҳши намунасидир», — деди Вашингтонда чоршанба куни Россия Федерацияси ҳукумати ахборот хизмати раҳбари Валентин Сергеев.

МОДДИЙ ЕТИШМОВЧИЛИК — ЖИДДИЙ МУАММО

ҚОҲИРА. Фаластин озодлик ҳаракати ижроия комитети раиси Ясир Арафот Исроил давлати вакиллари билан мулоқотда иштирок этаётган делегация аъзолари сонини икки баробар қисқартиришга қарор қилди. Мисрда чоп этиладиган «Аль-Аҳром» газетасининг хабар беришича, энди музокараларда атиги етти нафар фаластинлик қатнашади. Манбаларнинг шоҳидлик беришича, Фаластин озодлик ҳаракати ташкилотининг моддий жиҳатдан жиддий муаммоларга дуч келаётгани бунга сабаб бўлган.

ЯНГИ ҚУРИЛМАНИНГ ИМКОНИЯТЛАРИ

УЛАН-БАТОР. Улан-Баторда «Интелсат» космик алоқалар ер усти станцияси ишга туширилди. Бу Монголия пойтахти билан хорижий шаҳарлар ва мамлакат ичкн худудларaро автомат телефон алоқасини йўлга қўйиш имконини берди. Янги қурилманинг яна бир эътиборли томони шундаки, у ер юзининг ҳамма нуқталаридан телевизон кўрсатувларини қабул қила олади.

Японияликлар ёрдами билан ишга туширилган бу янги станция қиймати бир ярим миллиард иендир, деб хабар беради Монцамэ агентлиги.

ПТ. Прима Комексиндо

КОМПАНИЯСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни ҳамда бутун ўзбек халқини улуғ айём - Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг икки йиллиги билан табриклайди.

Яқинда ўз ватанлари мустақиллигининг 48 йиллигини нишонлаган Индонезия фуқаролари қисқа вақт ичида жаҳон ҳамжамиятида обрў-эътибор қозонган давлатнинг ишончли одимларини катта қизиқиш билан кузатмоқда. Ўзбекистоннинг ташқи ва ички сиёсатидаги омилкорлик иқтисодий ривожланиш, ижтимоий осойишталик ва тинчликни таъминламоқда. Бугун Ўзбекистон ўз ҳудудида ва бутун Осиё дунёсида осойишталик гарови, кўплаб мамлакатларнинг ишончли ҳамкоридир. Дунёнинг юздан ортиқ давлатини бирлаштирган Қўшилмаслик ҳаракатининг МДҲ республикалари ичида биринчи ва ҳозирча ягона аъзоси бўлганлиги ҳам бежиз эмас. Мамлакатингизнинг Мустақиллик ва демократия йўлидаги улкан ютуқларига ишонамиз. Қадимий ва навқирон Ўзбекистон гуллаб-яшнасин, ҳар бир уйга тўкинлик ва ҳар бир оилага бахт тилаймиз!

pct

БАЙРАМ

ТАБРИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ИККИ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎЗБЕК ХАЛҚИНИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҲУКУМАТИНИ ЧИН ДИЛДАН САМИМИЙ МУБОРАКБОД ЭТАМИЗ.

Келгусида Малайзия Ўзбекистон давлатлари ўртасида ҳар томонлама самарали аҳдлашувлар, ҳамкорликлар давом этишига ишончимиз комилдир.

Жаноби олийлари Поль Ли Кок Ва
Жаноби олиялари Ган Би Гуан

Consolidated Press Sdn Bhd - Malaysia
Pacific Cosmos Sdn Bhd - Malaysia
Scope Spectrum Sdn Bhd - Malaysia
Bernuille Pte Ltd - Hong Kong
Mottram Pte Ltd - Hong Kong

БУЮК ХАЛҚ БУЮК ФАРЗАНДЛАРНИ ВОЯГА ЕТКАЗАДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Тожикистон халқи ҳам бундай фидойиларча ишлари учун Президентимиздан миннатдорлигини ҳар доим изҳор қилиб келмоқда. Мана, Тожикистондаги ўзбек жамиятининг раиси Қурбон Сатторовдан келган хатдан бир парча:

«Тожикистонда яшовчи бир ярим миллион ўзбекнинг иродасини ифода этувчи ўзбек жамияти бошқаруви номидан сизни, муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, сизнинг сиймонгизда бутун Ўзбекистон халқини буюк истиқлол байрами билан табриклашга ижозат бергайсиз. Ҳур Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамияти орасида обрўси ва нуфузи тобора ошиб бораётганидан, энг муҳими, халқингиз тинч, осуда яшаб, меҳнат қилишига омил бўлаётган барқарор ички ва ташқи сиёсатингиздан беҳад хурсандмиз. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, жафокаш Тожикистондаги биродаркушлик уруши олови сўндирилишида сизнинг саъй-ҳаракатингиз беназир бўлди. Аждодлари юзлаб йиллар шу сарзаминда яшаб келган ўзбеклар пароканда бўлиб кетишдан асралдилар, тожик миллатининг мавжудлиги ҳам сақлаб қолинди.

Сизга, ҳурматли Ислом ака, ўз юртингизнинг осойишталигини таъминлаганингиз, бизнинг жумҳуриятимиз ўртаасрчилик жаҳолати исканжасига тушиб қолишининг олдини олишга қўшган ҳиссангиз, очарчилик таҳдид сола бошлаган энг оғир, даҳшатли дамларда берилган инсонпарварлик ёрдамингиз учун Тожикистоннинг миннатдор ўзбек аҳолиси таъзим бажо келтиради. Демократик, ҳуқуқий, дунёвий давлат барпо этишнинг сизлар танлаган йўли ҳаммамиз учун муқаддас. Ўзбекистонимизнинг оз фурсатда дунёнинг етакчи мамлакатлари қаторидан ўрин олишини таъминлашига имонимиз комилдир.

Юртингиз обод, элингиз шод, фаровон бўлиши учун сарфлаётган кучингизга куч, умрингизга умр қўшилаверсин. Буюк халқ буюк фарзандларни воягa етказади. Буюк фарзандлар халқини ўзининг улкан ишлари билан улуғлайверади».

Республикамизда аҳолини, айниқса, унинг кам таъминланган қисмини, шунингдек, нафақахўрлар ва меҳнат ногиронларини ижтимоий ҳимоя қилиш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳам ҳамманинг кўз ўнгида турибди. Мана бу миннатдорлик хатлари аҳолининг ана шу табақаси намояндаларидан келган:

«Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич, — деб ёзади асакалик биринчи гуруҳ меҳнат ногирони Таваккал Раҳмонов, — мен сизни Ўзбекистон мустақиллик кунининг икки йиллик улкан байрами билан табриклайман. Ички ва ташқи сиёсатингизни бундан буён ҳам шу тарзда олиб боришингиз учун сизга Оллоҳдан соғлиқ тилайман. Биздек ногиронларга қилаётган ғамхўрлигингиз учун миннатдорчилик билдираман».

Тошкентлик нафақахўр Неъмат Аҳмедов Президентимизни байрам билан қизғин табриклагач, унга мана бундай тилаклар билдиради: «Сиҳат-саломатлик, оилавий бахт, ишларингизда, келгусидаги режаларингизнинг амалга ошишида муваффақият тилайман! Мартабангиз янада улуғ бўлсин! Халқимизнинг бахтлик-саодатлик бўлиши, мустақил давлатимизда осойишталик ва тинчлик ҳамиша барқарор бўлиши учун сизга узоқ умр, омад тилайман! Худо ёр, пирлар мададкор бўлсин!»

Мана бу мактублар эса, доимо юртга омонлик, фарзандларга камол тилаб қўлларини фотиҳага очадиган «тилларида дуо каксалар»дан келган.

Фарғоналик 94 ёшли Ҳавобуви аянинг набираси у кишининг дил сўзларини ёзиб юборибди: «Ассалому алайкум, азиз Ислом ака, гўзал Фарғона водийсининг Қармоқ қишлоғи аҳолисидан сизга қизғин салом йўллаймиз. Мен эгам бўлмиш 94 ёшли Ҳавобуви илтимосларини бажариб, мустақилликнинг икки йиллик тўйи муносабати билан у кишининг қалбларидан қайнаб чиққан дил сўзларини ёзиб юборяпман... Ушбуни фақат эгамнинггина эмас, бутун Ўзбекистон халқининг миннатдорчилик изҳорлари, деб ўйлайман ва сизга мустаҳкам соғлиқ ва узоқ умр тилаб қоламан».

«Мен ҳозирда 95 ёшга кирган бўлсам-да, истиқлол туфайли 95 кунлик инсон каби беғубордурман, — деб ёзади бувайдалик 95 ёшли бошқа бир онахон. — Оллоҳ таоло сиздек фидойи инсонни доимо ўзининг порлоқ нури билан эъзозласин. Пайғамбаримиз Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи васаллам ислом дини учун қилаётган ишларингизда доимо сизга мададкор бўлсинлар, оилангиз ва фарзандларингизнинг орзусини кўринг, биздек инсонларнинг қадрига етиб, меҳр-мурувватингизни аямаётганингиз учун ҳамиша босган изингиз олтинга тўлсин, бахтимизга 100 ёшгача саломат бўлинг, ҳеч қачон кўнглингизга ғубор йиғилмасин».

Тошкентлик отахон Аҳмаджон Одилов Президентга мурожаат қилар экан, ўзининг ҳаёт лавҳаларини ҳам баён этади. Келинг, отахоннинг мактубини қўлга олайлик:

«Ҳурматли ўғлим Исломжон! Мен отангиз тенги мўйсафид Одил ўғли Аҳмаджонман. Ёшим 85 да, 1000 ойнинг юзини кўряпман, 6 ўғлим, бир қизим, 31 набирам, 27 эварам бор.

Салкам бир асрлик ҳаётим мобайнида борликни ҳам, йўқликни ҳам кўрдим. Улуғ Ватан урушида қатнашганман. 53 йиллик иш стажига эгаман. Унинг 43 йилини Тошкент шаҳридаги 3-нон-кондитер маҳсулотлари комбинатида тўплаганман. Ҳар қандай шароитда сидқидилдан ишлаб, эл корига ярашга, покиза яшашга интилдим ва кам бўлмадим: ишонлар, фахрий ёрлиқлар, ташаккурномалар олдим. Энг муҳими эл орасида обрў-эътибор топдим.

Фарзандларимни ҳам меҳнатсевар, одобли ва камтар қилиб тарбияладим. Бугун уларнинг ҳаммаси юртимиз хизматида.

Бошқа республикалардагига қараганда, биз тўкин яшаяпмиз, турмушимиз ёмон эмас, юртимиз осойишта. Оллоҳга минг қатла шукрлар бўлсин. Буларнинг ҳаммаси, аввало, сиз олиб бораётган одилона сиёсатнинг, эл-юрт ташвишида чиқарган фармонлари олийларингизнинг меваси-дир. Бу хайрли ишда сизга ҳамиша худо мададкор бўлсин, ўғлим! Биз қариялар эса доимо дуои жонингизни қиламиз, яратган эгамдан сизга соғлиғу бардамлик сўраймиз!».

«Олтин олма — дуо ол», дейди доно халқимиз. Президентимиз номига оқиб келаётган хатлардан юқорида айтилганидек, денгиздан бир томчи мисоли олинган бу парчалар халқимизнинг ўз Президенти, унинг олиб бораётган ишларига муносабатини кўрсатиб турибди.

(ЎзА).

Спортчилар ҳаётидан

«ҚИРОЛ»ЛАРНИНГ ҚИСМАТИ ҲАМ ЎХШАШ

ОМАДСИЗЛИК бир келса қўша келади дейишади. Баскетбол «юлдуз»и Майкл Жорданни ҳам шундай бахтсизлик четлаб ўтмади. Маълумки, бутун жаҳонга таниқли бу спортчи яқинда спид касаллигига чалинган эди. У эндигина соғайиб, баскетбол майдонига қайтиб тушишга ҳозирланаётган бир пайтда отаси Жеймс Жордан тўсатдан изсиз йўқолди. Уни яқинлари охирги марта 22 июль куни яқин дўстининг дафн маросимида кўришган.

5 август куни Файетвилль шаҳрига яқин ўрмондан орқа ойнаси синдирилган, стереоаппаратура ва ғилдираклари ўмарилган машина топилган. Кейин маълум бўлишича, бу машина Жеймсга қарашли экан. Полициянинг хабарига кўра, машинада қон излари бўлмаган.

Охир-оқибатда ушбу жойга унча узоқ бўлмаган Беннеттвильдан Ж. Жорданнинг жасади топилди. Баскетболчининг отаси ўт очувчи қуролда кўкрагидан отилган ва шунинг натижасида ҳалок бўлган.

Яна шунга ўхшаш кетма-кет бахтсизлик. У футбол қироли Эдсон Арантис Ду Насименту (Пеле) ҳаёти билан боғлиқдир. Пеленинг уйига ўғри тушганлиги ҳақида аввал хабар қилган эдик. Эндиликда бу машҳур футболчи ўтмишдаги «қилмишлари» учун суд олдида жавоб бермоқда. Гап шундаки, Сантус шаҳрининг 28 ёшли фуқароси Сандра Режина Машаду Пелега «қизингман» деб даъво қиляпти. Унинг далили ўзи ва Пеленинг томирида бир хил молекулали қон юриб турганлигидир. Табобат текшируви ҳам буни тасдиқлади. Бунинг устига, қиз ташқи кўринишидан футбол қиролига жуда ўхшайди. Сандра «қирол»дан фақат қизи эканлигини тан олишни истайди. Даъво қилувчининг айтишича, Пеле ва онаси ўртасида 1963 йилда бир романга арзигулик севги тарихи бўлган ва шунинг ортидан у дунёга келган.

Жаҳоннинг уч карра чемпиони Пеле бўйдоқлик даврида қизлар билан боғлиқ кўп «романлари» бўлганлигини тан олди. Шунингдек, Сандрани қизим деб қабул қилишга хоҳиш билдиряпти. Лекин унинг адвокатлари бу ишни янада юқорироқ даражада қайта кўриб чиқиш лозимлигини айтишмоқда. Негаки футбол қиролининг ёшликдаги романларига ҳозирдан нуқта қўйилмаса, фарзандлик даъво қилувчилар бутун бир армияга айланиб кетиши мумкин.

Р. ЖУМАЕВ.

ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника Давлат комитети Ўзбекистон Республикаси давлат фан-техника сиёсатининг қисқа муддатли муҳим йўналишлари доирасида ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг биринчи навбатдаги муаммоларини ишлаб чиқиш бўйича илмий-техник лойиҳалар танловини эълон қилади.

Танловга тақдим этиладиган муаммолар рўйхати, ариза бериш ва расмийлаштиришнинг асосий шартлари ва қоидалари билан Фанлар академияси, тармоқ академиялари, Олий таълим вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва бошқа вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ҳокимиятлари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитети (1-қават — фойе)да танишиш мумкин.

Танловга тақдим этиладиган лойиҳалар рўйхатда келтирилган биринчи навбатдаги муайян муаммолардан бирини ҳал қилишга қаратилган ва камида 1—1,5 йил ичида амалий натижага эришишни таъминлайдиган бўлиши лозим.

Танловда иштирок этиш учун аризалар 1993 йил 15 сентябрдан 8 октябргача Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитетида шанба ва якшанбадан ташқари, ҳар куни соат 14 дан 18 гача қабул қилинади ёки почта орқали юбориш мумкин (700017, Тошкент, Ҳ. Сулаймонова кўчаси, 29).

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖУРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚУЗИЕВ, Эсирган ВОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидақрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — С. Муҳиддинов, навбатчи — О. Раҳимов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 496. 97346 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди: 23.00.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6